Ankenævnet for Forsikring

910 /889/12-5

Den 4. marts 2013 blev i sag nr. 80.612:

xxxx xxxxxx
xxxxx xxxxxxxx xxx x
xxxx xxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S. Han klager over størrelsen af forrentningen af sin pensionsordning.

Klageren finder, at selskabet har været uberettiget til at fastsætte depotrenten på hans ordninger til under 4,5 %.

Selskabet henviser til, at klageren alene er omfattet af en ydelsesgaranti, og at selskabet har været berettiget til at nedsætte grundlagsrenten til under 4,5 % for så vidt angår forhøjelser af indbetalinger på eksisterende ordninger.

I sin klage til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "Ordningen er oprindeligt tegnet i Utrecht med 4,5% rentegaranti. Utrecht forklarer i bilag 1: 'Den garanterede rente er den rente, De med sikkerhed opnår i hele opsparingsperioden'.
>
> I oktober 1996 overtages ordningen af Alm. Brand, der utvetydigt skriver, at 'Ændringen betyder ikke noget for Deres forsikringer' (bilag …). Det må jeg opfatte, således at Alm. Brand overtager rentegarantien på 4,5%.
>
> I 2009 opdager jeg, at Alm. Brand ikke opfylder aftalen om rentegaranti, hvorfor jeg retter forespørgsel til selskabet. Forespørgsel til Alm. Brand udmunder i en forklaring om, at det er Alm. Brand, der fastsætter depotrenten, at denne er 3% og, at der ikke er tale om en rentegaranti, men derimod om en 4,5% ydelsesgaranti (bilag 3). Da jeg har svært at se, hvorledes man kan opretholde en ydelsesgaranti på 4,5% samtidig med at renten er lavere, bliver dette starten på en lang debat om rentegaranti o.a.

Dette fører til sidst til, at jeg mister tilliden til Alm. Brand og ønsker at stoppe ordningen.

Senere løber man også fra 4,5% ydelsesgaranti og efter at Alm. Brand har nedsat den garanterede rente til 3,5%, sænkes den i flere omgange yderligere til 1,5%. Under dette forløb giver Alm. Brand vekslende forklaringer på årsagen til at løbe fra rentegaranti/ydelsesgarantien:

1) At jeg ophører med at indbetale til ordningen.
Som følge af, at jeg ikke kan komme overens med Alm. Brand, ønsker jeg at ikke længere at fortsætte ordningen. Dette meddeler jeg Alm. Brand i en mail (bilag …), hvori jeg udtrykkeligt beder om at få oplyst vilkår ved ophør af indbetaling. Alm. Brands svar (bilag …) nævner intet om, at man dermed opfatter ordningen som en nytegning med deraf følgende ændret grundlagsrente. Derimod fremfører Alm. Brand senere, efter at overgang til fripolice er gennemført, at der ved overgang til fripolice sker det, at ordningen ændres til Alm. Brands gældende regler for nytegning. - Jeg har svært ved at forstå, at Alm. Brand uden videre kan henvise til ***deres*** gældende regler og helt tilsidesætte det oprindelige aftalegrundlag, og jeg hæfter mig ved, at man ikke nævnte dette forhold, da jeg spurgte til konsekvenserne ved overgang til fripolice.

2) Krav fra Finanstilsynet.
På min forespørgsel om dokumentation herfor henviser Alm. Brand blot til Finanstilsynets hjemmeside (bilag …). Overfor dette står en udtalelse fra kontorchef i Finanstilsynet …: 'Hvis et selskab ønsker at afskaffe en ydelsesgaranti, skal det undersøges, om der er juridiske grundlag i pensionsordningen for at afskaffe garantien. Hvis det ikke er muligt, kan ydelsesgarantien kun afskaffes med den enkelte kundes accept.' (bilag …).

3) Forårsaget af at jeg gennem årene har hævet indbetalingerne betydeligt (bilag …).
Det er korrekt, at jeg flere gange har hævet mine årlige indbetalinger; dette har jeg omhyggeligt meddelt Alm. Brand forud for det nye år. Det er enten blevet kommenteret som vist i bilag …, eller Alm. Brand har stiltiende accepteret stigningerne i indbetalingerne. Altså ikke et eneste ord om, at dette ville ændre vilkårene for min pensionsopsparing.
Jeg ville have kunne forstå, hvis Alm. Brand i forbindelse med, at jeg varslede en stigning af de årlige indbetalinger, havde foretaget en opdeling af min pension, og stillet en mindre garantirente i udsigt for stigningen. Men man benytter tilsyneladende lejligheden til at fjerne rentegarantien på den igennem et livslangt forløb indbetalte opsparing. Havde man meddelt mig, at dette ville blive konsekvensen, ville jeg helt sikkert have undladt at hæve mine indbetalinger til ordningen i Alm. Brand.

Der gøres opmærksom på, at sagen har kørt over meget lang tid, og at korrespondancen er meget omfattende. Der er i sagsfremstillingen forsøgt givet en så enkel fremstilling som muligt med dertil hørende bilag."

Af det i klagen omtalte "bilag 1" fra Utrecht om rentegarantien, der er udateret, fremgår bl.a.:

"**Mere om rente og andre vigtige faktorer i prognosen**

Forrentning af Deres opsparing
Depotrenten er den rente, Deres opsparing forrentes med. Renten tilskrives månedsvis og De får rente af Deres indbetalinger fra den dag, Utrecht modtager dem. I 1994 er depotrenten 5,2 % efter realrenteafgift. Af depotrenten på 5,2% udgør den garanterede rente 4,5%. Den ga-

ranterede rente er den rente, De med sikkerhed opnår i hele opsparingsperioden. Hvert år sender vi en opsparingsoversigt, hvor De bl.a. kan se depotrentesatsen det pågældende år og hvad De i kroner har opnået i forrentning."

I brev af 14/6 2011 til nævnet har selskabet hertil bl.a. anført:

"Vi har modtaget forsikringstagers klage, idet han ikke mener, at den aftalte rentegaranti på 4,5% overholdes. Herudover mener [klager], at Alm. Brand ensidigt har ændret aftalevilkårene umiddelbart før hans pensioneringstidspunkt.

Alm. Brand fastholder, at der ved aftalens indgåelse er givet en ydelsesgaranti. Herudover fastholdes, at forhøjelser af indbetalingen kan placeres på det til enhver tid gældende nytegningsgrundlag.

[Klager] anfører endvidere i sin klage, at Alm. Brand ikke udtrykkeligt har gjort ham opmærksom på, at en ændring til fripolice, medfører en ændring til nytegningsgrundlaget (bilag …). Set i relation til den konkrete mailkorrespondance, har vi har valgt at imødekomme [klagers] indvending ved at tilbyde klager at genoptage ordningen, se bilag ... Tilbuddet er senere gentaget i vore senere breve (klagers bilag …). [Klager] har ikke ønsket at tage imod dette tilbud.

Hændelsesforløb
Nedenstående gengiver de væsentligste hændelser og tilhørende bilag.

[Klager] har i 1983 oprettet en kapitalpension med tilknyttet dækning ved nedsat erhvervsevne. Alle elementer er oprettet på beregningsgrundlaget G82. Oprindeligt er ordningen en arbejdsgiveradministreret ordning via hans arbejdsgiver ... De oprindelige forsikringsbetingelser og kopipolice fra 1987 vedlægges bilag …

I 1991 ændres ordningen, således at der tilknyttes i første omgang 2 børnerenter senere 1 yderligere, samtidig forhøjes præmien. Se bilag …

Pr. 1. januar 1996 overtager Alm. Brand Utrecht, og i den forbindelse udsendes brevet jfr. klagers bilag ... Den 1. januar 1998 ændres indbetalingen fra årlig til månedlig. I den forbindelse udsendes dækningsoversigt.

Den 1. januar 1999 ændres ordningen, således at der ikke længere indbetales til kapitalpension, men alene til ratepension, samtidig forhøjes indbetalingen i henhold til tilbud jfr. bilag ...

Fra september 1999 til august 2002 er [klager] udstationeret og har i den periode henstand med præmiebetalingen. Ved indstationering genoptages præmiebetalingen, og der sendes dækningsoversigt.

I januar 2002 omskrives dækningen ved nedsat erhvervsevne til fripolice.

I perioden 2003 til og med 2009 forhøjes præmien - typisk hvert år i december, ligesom der foretages indskud. Ønske om forhøjelse sendes typisk af [klager] som mail eller brev. Der fremsendes efterfølgende dækningsoversigter. Som eksempler vedlægges bilag …

I bilag … meddeler [klager] os, at han ønsker fripolice pr. 1. januar 2010 og at arbejdsgiver standser indbetalingerne pr. samme dato. Dette bekræftes med dækningsoversigt af 21. januar 2010 (bilag …)

Begrundelse for Alm. Brands holdning
[Klager] gør gældende, at bilag 1 er dokumentation for, at der er tale om en garanteret rente og ikke en ydelsesgaranti.

[Klagers] ordning er oprettet i 1986 i henhold til det matematiske beregningsgrundlag, der blev indført i 1982 (G82). Det matematiske beregningsgrundlag anvendes bl.a. til at beregne sammenhængen mellem indbetalinger (præmier) og udbetalinger. Beregningen sker under hensyntagen til omkostninger, risiko (udbetalinger ved dødsfald, nedsat erhvervsevne og præmiefritagelse) og rente. Den udbetaling, der beregnes ud fra disse forudsætninger er garanteret.

Forudsætningen for renteberegningen kaldes grundlagsrenten (som er forskellig fra depotrenten, der fastsættes år for år).

Renteforudsætningen (grundlagsrenten) er således alene en beregningsteknisk rente, der anvendes til at beregne udbetalingen over tid. Depotrenten i de enkelte år kan derfor såvel være højere som lavere end grundlagsrenten. De enkelte års depotrenter fremgår af de forsikringsoversigter, der er blevet fremsendt til [klager] år for år.

De lovgivningsmæssige regler, der beskriver reglerne om grundlagsrenter skal findes i Lov om Finansiel Virksomhed §§ 20 og 21 (bilag …). Herudover følger af kontributionsbekendtgørelsen, som trådte i kraft den 1. januar 2011, at hver ordning skal have del i det overskud, som stammer fra netop denne ordning. Derfor har Alm. Brand inddelt kunderne i 4 kontributions- rentegrupper afhængig af, hvilket gennemsnitligt rentegrundlag, der ligger til grund.

Bilag 1 nævner, at 'Af depotrenten på 5,2% udgør den garanterede rente 4,5%'. Dette udsagn er i overensstemmelse med ovenstående, og derfor ikke i strid med afgivne løfter. Den efterfølgende sætning 'Den garanterede rente er den rente, De med sikkerhed opnår i hele opsparingsperioden.' er netop udtryk for ydelsesgarantien.

Grundlagsrenten er gennem tiden blevet nedsat i takt med at renteniveauet i samfundet er faldet. Finanstilsynet har fastsat reglerne for, hvilken grundlagsrente der maksimalt må anvendes. Grundlagsrenten der er med til at forudsætte udbetalingen har gennem tiden været 4,5%, 2,5%, 1,5% og er nu 0,5%.

Der er derfor heller ikke tale om en afskaffelse af ydelsesgarantien, jfr. klagers bilag …, men derimod en nedsættelse af grundlagsrenten i henhold til Finanstilsynets anvisning, som dermed ikke kræver forsikringstagers accept. Se bilag … §2 der er Finanstilsynets seneste anvisning.

[Klager] undrer sig over, at man kan opretholde en ydelsesgaranti på 4,5% samtidig med, at renten er lavere. Ser man på depotrenterne gennem tiden (bilag …), har disse været over 4,5% og i 2009 været lavere end 4,5%. Sikkerheden for, at pengene til sin tid er til stede, sker gennem hensættelser fra Alm. Brands side uanset depotrentens størrelse gennem opsparingsperioden. [Klager] ønsker pr. 1. januar 2010 at omskrive sin ordning til fripolice, hvilket medfører, at den garanterede grundlagsrente bliver 1,5%, hvilket igen medfører, at depotrenten overstiger grundlagsrenten for årene 2010 og 2011.

Med hensyn til forhøjelser af indbetalinger på bestående ordninger er disse teknisk set nytegninger (jfr. bilag … §2). Forhøjelsen beregnes derfor på den til enhver tid gældende grundlagsrente for nytegninger. Med henvisning til bilag … fra 2006 hævder [klager], at den eneste

oplysning, han har fået om betingelserne for forhøjelser er givet pr. mail og via dækningsoversigt.

[Klager] har i 1998 modtaget et tilbud på forhøjelse se bilag … (side 3), hvoraf fremgår, at beløbet er garanteret og baseret på en forrentning på 2,5%. [Klager] har accepteret disse vilkår med sin underskrift den 8. december 1998.

Udover ovenstående påberåber Alm. Brand sig Ankenævnets kendelser 77.950 af 14. februar 2011 og 75.706 af 16. november 2009. Endvidere påberåbes UfR 2007.662 Ø.

Konklusion
Alm. Brand fastholder, at [klager] er blevet behandlet i henhold til de lovgivningsmæssige regler, der findes, og at der ikke er tale om en rentegaranti - men en ydelsesgaranti. Vi mener derfor ikke klagen er berettiget og anmoder Ankenævnet om at behandle klagen i overensstemmelse hermed."

Ved brev af 12/7 2011 til nævnet har klageren hertil bl.a. bemærket:

"Alm. Brand skriver i afsnit 2: 'Herudover fastholdes, at forhøjelser af indbetalingen kan placeres på det til enhver tid gældende nytegningsgrundlag'.
Min kommentar: Det fremgår ikke, at denne information skulle være videregivet til mig på noget tidspunkt, hvor jeg har anmodet om at forhøje den årlige opsparing. Dette er netop en hjørnesten i min klage, idet jeg ville have disponeret anderledes, såfremt denne oplysning var fremkommet.

Alm. Brand skriver i afsnit 3, 'at ændring til fripolice, medfører en ændring i nytegningsgrundlaget' og fremfører derpå, at 'vi har valgt at imødekomme [klagers] indvending ved at tilbyde klager at genoptage ordningen', samt '[klager] har ikke ønsket at tage imod dette tilbud'.

Min kommentar: Tilbuddet om at genoptage ordningen, som Alm. Brand henviser til (bilag …) opfattes ikke som en imødekommelse af min indvending, idet Alm. Brand præciserer, at 'Du skal dog være bevidst om, at vi via vort bonusregulativ nedbringer de høje ydelsesgarantier til de lavere grundlag'. Der er altså ikke tale om en tilbagevenden til de garanterede 4,5%.

Alm. Brand bekræfter i afsnit 11, at jeg i perioden 2003-2009 sender anmodninger om at forhøje indbetalingerne. Alm. Brand bekræfter implicit, at man ikke ved de lejligheder har orienteret om, at det ville føre til en ændring af garantirenten. Det er først efter min anmodning i december 2008 om at forhøje indbetalingerne i 2009, at Alm. Brand i marts 2009 giver meddelelse om ændringen i renten gældende fra starten af 2009. Det må forventes, at sådanne ændringer skal meddeles før de forhøjede indbetalinger starter, og at en så gennemgribende ændring af aftalevilkårene ville blive meddelt i særskilt brev til forsikringskunden i stedet for at gemme det i årsoversigten, som nu ikke længere udsendes til kunden.

Alm. Brands fremstilling i afsnit 12 kan være lidt misvisende. Det er mig, som tager initiativ til at standse ordningen, som administreres via min arbejdsgiver. Der er ikke tale om nogen form for ændringer i mit ansættelsesforhold.

Alm. Brands udredning i kapitlet 'Begrundelse for Alm. Brands holdning' henviser til kendelser fra Ankenævnet, som Alm. Brand ved tidligere lejlighed også har gjort gældende over for mig. Jeg mener ikke, at disse kendelser er relevante i forhold til min anke, da jeg ikke har stillet krav om, at den opsparede bonus er omfattet af rentegarantien. Bonuspuljen skal vel netop bruges til udjævning i de år, hvor der opnås en lavere depotrente end garantirenten.

Jeg er ikke i stand til at fortolke de love (bilag …), som der henvises til, men det undrer mig, at Alm. Brand i en sag, der tager sin begyndelse i starten af 2009, henviser til lovgivning, som først er gældende fra slutningen af 2010. Jeg mener at vide, at love ikke vedtages med tilbagevirkende kraft, og jeg henviser igen til udtalelsen fra Finanstilsynet i bilag …

Alm. Brand fremfører i kapitlet 'Konklusion', at der ikke er tale om rentegaranti på trods af at bilag 1 utvetydigt nævner 'den garanterede rente 4,5 %, men intet nævner om ydelsesgaranti. Alm. Brands oversigt over depotrenter (bilag …) bekræfter også, at ordningen har kørt med en garanteret rente på 4,5% t.o.m. 2008. Fravigelse af denne aftale sker først i 2009, hvor sagen starter."

Selskabet har ved brev af 2/8 2011 til nævnet hertil bl.a. anført:

"[Klager] angiver i afsnit 1 og 3, at der ikke er givet information om, at forhøjelser indtegnes på den til enhver tid gældende grundlagsrente, der lovgivningsmæssigt er nedsat over årene. [Klager] er allerede i 1998 blevet gjort opmærksom på, at nytegningsrenten har ændret sig (bilag …) som nævnt i vor tidligere besvarelse.

Som en uddybning af dette, kan nævnes, at [klager] den 1. januar 2002 vælger at nedsætte sin invaliderente til 0 kr. og anvende denne del af præmien til forhøjelse af pensionsdækningen. I dækningsoversigten (vedlagt som bilag …) er vedlagt en orientering om konsekvenserne af forhøjelser (sidste side i bilaget). I bilagets afsnit 2 anføres: 'Deres forsikring er oprindeligt tegnet på baggrund af en højere grundlagsrente, end den der vil ligge til grund for forhøjelsen'.

Vi har ingen kommentarer til afsnittene 2 og 4.

For så vidt angår [klagers] afsnit 5 fastholdes henvisningen til kendelserne som relevante også for denne klagesag.

[Klager] skriver i samme afsnit, at vi henviser til lovgivning, der er vedtaget senere end starten af sagen. For så vidt angår bilag I og J er der tale om eksempler på den seneste lovgivning på området, der har været reguleret på denne vis i samtlige år forsikringsaftalen med [klager] har været indgået."

Ved brev af 26/8 2011 til nævnet har klageren hertil bl.a. bemærket:

"Alm. Brand henviser i deres svar til dækningsoversigten for 2002 udsendt med brev dateret 20. december 2002 (bilag …).

Trods mit omfattende bilagsmateriale vedrørende min pensionsordning hos Alm. Brand er det ikke lykkedes mig at finde en oversigt svarende til Alm. Brands bilag ... Jeg har en oversigt for 2002 dateret januar 2003 (bilag …), hvor den omtalte tekst fra bilag … ikke er indføjet.
1. januar 2003 forhøjes præmien første gang, men heller ikke årsoversigten for 2003 (bilag …) indeholder den tekst, som Alm. Brand henviser til i bilag ... Hverken senere årsoversigter eller reviderede forsikringsbetingelser indeholder denne tekst.

Senere i vores korrespondance erkender Alm. Brands da også i brev til mig af 21/9 2010 (bilag … afsnit 2, samme som bilag …) den manglende vejledning, idet man skriver: 'Imidlertid er det korrekt, at vi ikke præcist har oplyst dig om, at der blev tale om en omtegning til et andet rentegrundlag'.

Der er således på intet tidspunkt fremkommet oplysninger eller vejledninger fra Alm. Brand der antyder, at forhøjelse af indbetalinger eller ophør af invalidedækning skulle kunne opfattes som nytegning, og såfremt sådanne oplysninger var kommet til mit kendskab i forbindelse med mine forespørgsler, havde jeg valgt at disponere anderledes i 2003 og årene derefter."

I brev af 17/1 2012 har nævnets sekretariat stillet selskabet følgende spørgsmål:

"Ved sekretariatets gennemgang af ovennævnte sag har vi noteret os, at et af klagepunkterne er forrentningen af klagerens fripolice.

Ud fra det oplyste af Dem og klageren synes det at fremgå, at fripolicen er omfattet den på tidspunktet for oprettelsen af fripolicen gældende grundlagsrente på 1,5 %. Vi forstår det således, at grundlagsrenten, der gælder for fripolicen herefter er lavere end den vægtede gennemsnitlige grundlagsrente, der gjaldt for klagerens ordning, mens han indbetalte på ordningen.

Vi beder Dem venligst oplyse om dette er korrekt forstået?

I givet fald beder vi Dem venligst oplyse på hvilket grundlag (hjemmel e.l.?) de har til at fastsætte grundlagsrenten på fripolicen til et lavere niveau end svarende til klagerens ordning (det vægtede gennemsnit) inden den overgik til fripolice."

Ved brev af 2/2 2012 til nævnet har selskabet hertil bl.a. anført:

"Vi henviser til tidligere korrespondance, hvor det fremgår, hvilke vilkår der gælder for [klager].

Vi henviser endvidere til vores brev af 14. juni 2011, hvor vi gør opmærksom på, at vi kulancemæssigt har tilbudt klager at genindtræde i ordningen."

I brev af 21/9 2010 fra selskabet til klageren om forrentning af hans fripolice fremgår bl.a.:

"I punkt 3 angiver du, at vi 'fuldstændig har ignoreret denne rådgivningspligt'. Dette er ikke korrekt, som du kan se af den mail, du har modtaget den 4. november 2009. Imidlertid er det korrekt, at vi ikke præcist har oplyst dig om, at der blev tale om en omtegning til et andet rentegrundlag.

Derfor vil vi også gerne tilbyde dig pr. kulance at genindtræde i ordningen. Dette vil kræve en årlig minimumindbetaling på 2.500 kr. Jeg skal dog for god ordens skyld endnu en gang understrege, at der ikke er tale om en rentegaranti men en ydelsesgaranti, som også er påpeget i flere af vore tidligere breve til dig.

Dét, vi derfor kan tilbyde dig, er, at indtræde i ordningen, som den så ud på fripolicetidspunktet. Du skal dog være bevidst om, at vi via vort bonusregulativ nedbringer de høje ydelsesgarantier til de lavere grundlag. Denne praksis er branchekonform og er godkendt af Finanstilsynet og har pågået de sidste 10 år. Det betyder, at alle ordninger - incl. din - der har høje ydelsesgarantier successivt ændres til en lavere ydelsesgaranti. For god ordens skyld skal jeg endnu en gang præcisere, at denne praksis er godkendt af Finanstilsynet."

I brev af 25/11 2010 fra selskabet til klageren fremgår endvidere bl.a.:

"**3 krav. 'Den aftalte rentegaranti på 4,5% opretholdes'**
Som tidligere meddelt imødekommer vi ikke dette krav

Din kommentar
Når man ændrer på sin ordning, er det en opsigelse af den oprindelige aftale, hvilket medfører, at man viderefører på de vilkår, som nu engang gælder. Vi imødekommer derfor ikke dit krav, men fastholder naturligvis vort kulancetilbud."

I brev af 18/1 2011 til klageren fra selskabet fremgår bl.a.:

"Jeg har forståelse for, at du har forventning om, at din kones og din ordning får samme depotrente i 2011, idet de er oprettet på samme tidspunkt.

Det er imidlertid ikke tilfældet. Din ordning er pr. 1. januar 2011 placeret i gruppen med grundlagsrenter, der får 3,65 % i depotrente før skat. Din kones ordning er pr. 1. januar 2011 placeret i gruppen med grundlagsrenter, der 5,3 % i depotrente før skat.

Grunden til forskellen mellem placeringen af din kones ordning og din er følgende: Du har - modsat din kone - sat din præmie væsentligt op i indbetalingsperioden.

Disse forhøjelser etableres på samme vis som nytegning - dvs. på det laveste rentegrundlag på ca. 1,5 % netto. Forhøjelserne fører til, at du pr. 1. januar 2010 vil have en gennemsnitlig grundlagsrente i intervallet 1,51 % - 2,51 %.

Så uanset, om du har omtegnet din forsikring til fripolice eller ej, så vil den gennemsnitlige grundlagsrente på din pensionsopsparing være i gruppen med depotrente på 3,65 %.

Det skal understreges, at det er Finanstilsynet, der har udarbejdet de relativt stive regler, der ligger bag opsplitningen i de forskellige depot- rentegrupper. Det er således et decideret lovkrav - jf. Bekendtgørelse om kontribution § 3, stk. 4 og stk. 7 - at din og din kones forsikring placeres i hver sin gruppe - uagtet, at de er tegnet på samme tidspunkt.

Jeg skal for god ordens skyld minde dig om vores kulancetilbud om at sætte ordningen i kraft igen. Ønsker du at gøre brug af dette, skal vi have besked inden 14 dage. Hører vi ikke fra dig, er tilbuddet faldet bort:

Ovenstående svar er udarbejdet i samarbejde med vores ansvarshavende aktuar …"

På sit møde den 30/3 2012 udsatte nævnet behandlingen af sagen, idet man bad selskabet uddybe med hvilken hjemmel selskabet har omskrevet forsikringen, der er tegnet på forskellige grundlags renter til den lave grundlagsrente gældende for fripolicen.

Ved brev af 18/4 2012 til nævnet anførte selskabet hertil:

"Hjemmelen til ændring til nytegningsgrundlag findes i vore forsikringsbetingelsers punkt 9, hvoraf fremgår, at 'Fripolicen beregnes efter det til enhver tid gældende og til Finanstilsynet

anmeldte regulativ for beregning af tilbagekøbsværdi og præmiefri forsikring'. Endvidere fremgår det, at 'Selskabet kan fastsætte øvrige vilkår for fripolicen". Vore forsikringsbetingelser er vedlagt som bilag ...

Vores hjemmel er således dokumenteret, men som vi tidligere i svar af 14. juni 2011 til Ankenævnet har anført, tilbyder vi [klageren] kulancemæssigt at genindtræde i ordningen med en helårlig præmie på 2.500 kr. grundet manglende oplysning om vilkårene for fripolicen.

Som hovedregel fremsendes fripolicetilbud til de kunder, der ønsker en fripolice. Ved fremsendelsen af dækningsoversigt gøres kunden i alle tilfælde explicit opmærksom på, at ordningen omskrives til nytegningsgrundlaget. Dette er ved en fejl desværre ikke sket i [klagerens] situation.

Vilkårene for omskrivning til fripolice, tillægger [klageren] imidlertid ikke selv betydning, idet den kulancemæssige genindtræden 'ikke opfattes som en imødekommelse af min indvending.. Der er altså ikke tale om en tilbagevenden til de garanterede 4,5%', som [klageren] skriver i sin henvendelse til Ankenævnet i brev af 12. juli 2012.

Vi regner med, at vi herefter har besvaret de fornødne spørgsmål, og har i øvrigt ikke yderligere tilføjelser til det tidligere fremsendte."

På formandens anmodning rettede nævnets sekretariat herefter henvendelse til Finanstilsynet. I brevet til Finanstilsynet af 25/4 2012 hedder det bl.a.:

"Ankenævnet for Forsikring behandler i øjeblikket en sag, der blandt andet omfatter selskabets beregning af fripoliceværdien.

Selskabet har beregnet fripoliceværdien ud fra en grundlagsrente på 1,5 %, selv om indbetalingerne i forsikringstiden er sket på det grundlag, der var gældende på indbetalingstidspunktet.
…
Nævnet er bekendt med, at Finanstilsynet noterer selskabernes anmeldelser af tegningsgrundlag, og at der ikke som sådan sker nogen godkendelse. Men til brug for nævnets afgørelse af sagen hører vi gerne, om selskabets måde at beregne fripoliceværdien er i overensstemmelse med, hvad Finanstilsynet opfatter som praksis og som værende i overensstemmelse med det anmeldte grundlag."

I brev af 13/12 2012 svarede Finanstilsynet bl.a.:

"Ankenævnet for Forsikring har i brev af 25. april 2012 anmodet Finanstilsynet om en udtalelse vedrørende Alm. Brand Forsikring A/S' praksis for omregning til fripolice. Finanstilsynet skal indledningsvist beklage den lange sagsbehandlingstid.

I forhold til behandlingen af anmeldelser af det tekniske grundlag er det korrekt forstået, at Finanstilsynet ikke godkender anmeldelser af teknisk grundlag. Finanstilsynet foretager en gennemgang af de anmeldte forhold med henblik på at vurdere det anmeldte i forhold til lovgivningens krav herunder særligt bestemmelserne i lov om finansiel virksomhed §§ 20 og 21. En sådan vurdering afskærer imidlertid ikke Finanstilsynet fra senere at meddele påbud.

I den konkrete sag bemærker Finanstilsynet, at omregning til fripolice på nytegningsgrundlaget, uanset ordningens oprindelige grundlagsrente(r), ikke er normal praksis i branchen.

10. 80.612

Finanstilsynet har vurderet selskabets forretningsregel i forhold til god skik og informationskravene, og fundet, at forsikringstagerne modtager tilstrækkelig information i forbindelse med en omtegning til fripolice. Finanstilsynet bemærker dog samtidig, at forretningsreglen ikke fremgår tydeligt af det anmeldte tekniske grundlag, hvilket forventes tilrettet fremadrettet."

Ved brev af 21/12 2012 til nævnet har klageren hertil bl.a. anført:

"Finanstilsynet skriver: 'Finanstilsynet har ... fundet, at forsikringstagerne modtager tilstrækkelig information i forbindelse med omtegning til fripolice'.

Til dette vil jeg bemærke, at jeg ikke på noget tidspunkt er blevet informeret om, at overgang til fripolice ville ændre på forrentningen af den opsparede pension, og at jeg, hvis jeg var blevet gjort bekendt hermed, naturligvis ville have valgt at fortsætte ordningen."

I brev af 6/1 2013 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Vi har modtaget Deres brev af 18. december 2012, hvori De udbeder Dem vore kommentarer i forhold til korrespondancen mellem Finanstilsynet og Dem.

Indledningsvis vil vi gerne gentage, at vi har tilbudt at lade klager genindtræde i ordningen, jfr. vort brev af 14. juni 2011. Vi undrer os derfor over, at vi bliver bedt om at svare på en række spørgsmål omkring beregning af fripolicer i denne sag.

Vores kommentarer i øvrigt:

Vi har noteret os, at Finanstilsynets er enige med os i, at forsikringstagerne modtager fuld og tilstrækkelig information i forbindelse med omskrivning til fripolice.

Alm. Brand Pension har den 1. december 2012 indsendt den ønskede tydeliggørelse af det tekniske grundlag. Anmeldelsen var foranlediget af en henvendelse fra Finanstilsynet, og det er således ikke en ny anmeldelse, men alene en tydeliggørelse, hvor selskabets eksisterende forretningsregel beskrives explicit.

Det er i øvrigt vores indtryk, at de forskellige selskaber har forskellige forretningsmæssige og beregningsmæssige regler, herunder også hvornår nytegningsgrundlag anvendes. Det kan f.eks. være ved skift af arbejdsgiver.

Vi regner med, at vi nu har besvaret de ønskede spørgsmål, og vi har ikke yderligere at tilføje."

I brev af 14/1 2013 til nævnet har selskabet endvidere bl.a. anført:

"[Klageren] anfører, at han ville have valgt at fortsætte ordningen, hvis han havde været bekendt med konsekvenserne af ændringen til fripolice.

VI har tidligere behandlet denne indvending i vort brev af 14. juni 2011 (3 afsnit), idet [klageren] har haft mulighed for at genindtræde i ordningen, men ikke har ønsket dette.

Det er vores opfattelse, at sagen kan forelægges nævnet på det forhåndenværende grundlag."

I brev af 16/1 2013 til nævnet har klageren bl.a. bemærket:

> "Alm. Brand skriver: 'Indledningsvis vil vi gerne gentage, at vi har tilbudt at lade klager genindtræde i ordningen, jfr. Vort brev af 14. juni 2011'.
>
> Da dette allerede er kommenteret i mit brev af 12. juli 2011 - 2. halvdel af afsnit 2 - har jeg ikke yderligere at tilføje."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**9. Præmiefri forsikring**
> Standses præmiebetalingen før det aftalte tidspunkt, og har forsikringen opnået tilbagekøbsværdi, omskrives den til en fripolice (præmiefri forsikring) med nedsatte forsikringsdækninger. Fripolicen beregnes efter det til enhver tid gældende og til Finanstilsynet anmeldte regulativ for beregning af tilbagekøbsværdi og præmiefri forsikring.
>
> Såfremt fripolicen ikke kan blive på et af selskabet fastsat mindstebeløb, er selskabet berettiget til i stedet at udbetale tilbagekøbsværdien.
>
> Selskabet kan fastsætte øvrige vilkår for fripolicen."

Nævnet udtaler:

Det følger af Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007, side 662, at der ikke kan udledes en rentegaranti af G82 grundlaget. Nævnet finder på denne baggrund og i overensstemmelse med det af selskabet anførte, at de omtvistede ydelsesgarantier på 4,5 %, 2,5 % m.fl. må forstås således, at grundlagsrenterne er udtryk for, hvad en bestemt indbetaling i forsikringsperioden kan generere af ydelse til udløbstidspunktet med den angivne rentefod.

Efter sin gennemgang af sagen, herunder det gengivne "bilag 1" fra klageren, finder nævnet endvidere, at der i det foreliggende materiale ikke er konkrete holdepunkter for, at selskabet skulle have afgivet et videregående tilsagn end ydelsesgarantier.

Nævnet må endelig lægge til grund, at selskabet vedrørende forhøjelser af indbetalinger på den bestående ordning har betragtet disse forhøjelser - isoleret set - som nytegninger, hvor grundlagsrenten de senere år har været lavere end 4,5 %. Dette er almindelig

praksis, og nævnet finder, at klageren ikke kan have en berettiget forventning om, at yderligere indbetalinger kan ske til samme grundrente som den oprindelige aftale.

I forbindelse med selskabets omskrivning af klagerens forsikring til fripolice pr. 1/1 2010 må nævnet lægge til grund, at selskabet har overført værdien af ordningen til en ny ordning, hvor den garanterede grundlagsrente er 1,5 %.

Hvad angår spørgsmålet om selskabet har været berettiget til at fastsætte grundlagsrenten på fripolicen til 1,5 % finder nævnet, at selskabet for så vidt har hjemmel i forsikringsbetingelsernes § 9 til at beregne fripolicen efter det til enhver tid gældende og til Finanstilsynet anmeldte regulativ herfor.

Over for dette står imidlertid det forhold, at det ifølge Finanstilsynet ikke er normal praksis i branchen at omtegne til fripolice på nytegningsgrundlaget uanset ordningens oprindelige grundlagsrente.

Hertil kommer, at en forsikringstager efter forsikringsaftalelovens § 98 for livsforsikringer ikke har pligt til at holde forsikringen i kraft gennem betaling af senere præmier. Ophør med betalingen før det aftalte tidspunkt indebærer således ikke en misligholdelse af forsikringsaftalen. En fripolice er endvidere en police af samme art og varighed som den oprindelige police, blot med nedsatte ydelser. Ophør med betaling før tid vil således normalt blot betyde, at ydelserne nedsættes, men ikke at forrentningen af den allerede foretagne opsparing forringes. Det er endvidere spørgsmålet, om et selskab, der har sådanne dårligere vilkår end det sædvanlige i branchen, ikke har en pligt til at vejlede den kunde, der overvejer at ophøre med betaling om forringelsen af forrentningen. En sådan vejledning er i hvert fald ikke givet i den foreliggende sag.

Efter nævnets opfattelse er dette spørgsmål af ikke uvæsentlig praktisk betydning og endvidere af principiel juridisk karakter. Nævnet finder det derfor rettest at afstå fra at afgøre dette spørgsmål, jf. vedtægternes § 4.

13. 80.612

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen
formand

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Henning Jønsson